

**LIPOVA
VEJČICA**
str. 2

**FABRIKA
F SAKA-
LAUFCA**
str. 4

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. maja 1991 · Leto I, št. 8 · Cena 10 forintov

SREČNO POT, PESMARICA!

“S Porabjem in njihovimi prebivalci sem se prvič seznanil v začetku sedemdesetih let (od 1970. do 1972.), ko sem s sodelavci Sekcije za glasbeno narodopisje Inštituta za slovensko narodopisje Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti raziskoval njihovo ljudsko glasbeno izročilo. Koliko čudovitih ljudi sem takrat spoznal, koliko večerov in noči sem poslušal (ter seveda snemal) lepo ter starinsko slovensko narečje, koliko pesmi je privrelo na dan, kakšna nepotvorjena, neizumetničena in prvinska izpovednost, kakšno boga-

stvo!” — je napisal v porabski pesmarici Sprotuletje bliži ide Julijan Strajnar.

Doživetij izpred 20-ih let se je spominjal gospod Strajnar 10. maja na predstavitvi omenjene pesmarice na G. Seniku. Med drugim je povedal, da so takrat posneli več kot 1300 ljudskih pesmi. Spominjal se je tudi čudovitih ljudi, ki so znali ne le veliko pesmi, ampak tudi veliko zanimivega povedati o življenju, o šegah v Porabju. Nekaterih na žalost ni več med nami (Fincin Feri—Feri Labric).

Del bogatega pevskega iz-

Prireditev sta z nastopom popestrila moški pevski zbor iz Beltincev in domači mešani pevski zbor. Na trakovih pa je še veliko ohranjenega gradiva.

ročila je lahko javnost spoznala na plošči Porabje, ki je izšla leta 1979, leta 1989 pa je v Budimpešti izšla Porabska pesmarica s 57 transkripcijami ljudskih pesmi.

Gospod Mitja Gobec je navzoče seznanil, kako je nastajala prva pesmarica zborovskih priredb pesmi porabskih Slovencev. Prenesel je pozdrav Radovana Gobca, ki se na žalost ni mogel udeležiti prireditve, porabski pevci pa ga dobro poznajo.

drugim rekel: “Če je ta dan spet zgodovinski trenutek, bo pokazala prihodnost. Izid prve tovrstne pesmarice ni pomemben le za Slovence v Porabju, temveč tudi za širši slovenski prostor, kajti priredbe porabskih pesmi so tako dostopne tudi zborom v Sloveniji in v zamejstvu.”

V imenu Porabcev se je strokovnjakom iz Slovenije zahvalila Katarina Hirnök, kustosinja muzeja v Monoštru.

Dr. Janez Dular minister za Slovence po svetu, je med

M.S.

UMRL JE UČITELJ BELA LABRITZ

in se zaposlil kot učitelj v Slovenski vesi, kjer je poučeval vse do 1960. leta. Tega leta je prišel poučevati na Osnovno šolo I v Monošter, ob zgraditvi nove Osnovne šole II v Monoštru pa je tudi on prišel z vsem svojim učiteljskim žarom poučevati in vzgajati mladi rod na to šolo. Ko so se njegova življenjska in delovna leta bližala upokojitvi, ki je žal ni dočakal, smo neposredno pred cvetočim prvim majem zvedeli kruto in globoko pretresljivo novico, da je za vedno nehalo utripati plemenito srce dobremu in skrbnemu možu, očetu in dedku Beli.

Kot skrben mož si je spletel gnezdece domovanja v Slovenski vesi s svojo družico Ilono in z njo prehodil skupno 35-letno za-

konsko pot. Vzgojila sta dva sina Belo in Gaborja. V zadnjih letih pa je dedkovo srce posebno vzradoščeno spremljalo rast vnukov Petra, Gaborja, Eve in Andraša.

Toda vsi njegovi domači ter stanovski kolegi, prijatelji in znanci se moramo sprijazniti s kruto resnico, da ljudje le po tihem odhajamo kot sence v večno spanje, kjer je sedaj njegov zadnji dom – in bo tudi naš.

Tudi zvonovi so oznanjali to žalostno resnico.

Odšel je od nas pravi porabski Slovenec, človek, ki je s ponosom in z njemu lastnim žarom izgovarjal slovensko besedo in domačo govorico. Bil je znan tudi predavateljem iz Slovenije, saj je bil 25 let zvesti slu-

šatelj vsakoletnih seminarjev slovenskega jezika v Republiki Sloveniji.

Težko je sedaj pisati o njem kot o stanovskem kolegu. Bil je človek, katerega lastnosti so se tesno povezovali v sončno, vedno dobrovoljno, z izkušnjami prepleteno osebnost, delovno in z veliko ljubezni do sočloveka.

Bil je človek, ki je imel rad mnogo stvari, bil je srečen v svojem poklicu. Znal je pošteno delati, prisluhniti, mladim svetovati, previdno vlivati upanje.

Toda vse to je odšlo z njim. Pri vseh njegovih domačih, prijateljih in stanovskih kolegih pa ostaja velika, nepozabna praznina in le tihi spomin.

Njegovi kolegi

Pravijo, da sta prav rojstvo in smrt edini postavki našega bivanja. Toda žal je smrt vedno močnejša in pretresljivejša od rojstva. Tako je smrt pretrgala življenje tudi našemu kolegi Beli Labritz. Njegova življenjska pot se je začela pred 59 leti v zibki slovenskih staršev na Gornjem Seniku.

Življenjska pot ga je vodila prek Visoke učiteljske šole v Sombotelu, kjer je uspešno diplomiral iz zgodovine in slovenskega jezika

OD SLOVENIJE...

HRVAT NA ČELU DRŽAVE?

Vsako leto 15. maja prihaja v Jugoslaviji do spremembe na čelu državnega vodstva. Veliko dogodkov, ki so se v Jugoslaviji zvrstili v zadnjih tednih, tudi krvavih, je bilo v pričakovanju zamenjave na čelu državnega predsedstva. Predsednik jugoslovanskega predsedstva naj bi postal Hrvat Stipe Mesić, toda "srbski" del predsedstva je glasoval proti. Jugoslavija je tako brez predsednika.

OSAMOSVOJITVENI ZAKONI

Poslanci slovenske skupščine so se odločili, da bodo zasedali vse do osamosvojitve Slovenije, ki naj bi jo razglasili 6 mesecev po plebiscitu, to je do 23. junija. Zaradi tega zdaj v parlamentu veliko govori o svežnju osamosvojitvenih dokumentov, ki zajemajo različne zakone – od zakona o državljanstvu, tujcih, potnih listinah, prehajanju čez državno mejo in njenem varovanju in drugih.

LIONS KLUB

Mreža Lions klubov, ki se v svetu zavzemajo za zmanjševanje razlik med družbenimi stanovi, se postopoma širi tudi v Sloveniji. Po ustanovitvi ljubljanskega kluba so ga ustanovili tudi v Murski Soboti. Šteje 23 članov, vodi pa ga dr. Jože Magdič. Klub, ki naj bi med drugim pomagal ljudem v stiski, je 11. maja v soboški športni dvorani organiziral koncert svetovno znanega zbora Dunajskih pojočih dečkov.

1,974.839

Konec letošnjega marca je imela Slovenija 1,974.839 stalnih prebivalcev. Tako so namreč pokazali prvi in začasni podatki popisa prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodinjstev v Republiki Sloveniji, ki je bil v začetku aprila. Ta podatek pomeni, da živi v Sloveniji 82.975 več stalnih prebivalcev, kot jih je bilo pred 10 leti. Kljub temu pa je povečanje manjše, kot so pričakovali.

NARODNOSTNI ZAKON

Decembra lani so dobile vse narodnostne organizacije osnutek narodnostnega zakona, ki so ga sestavili po naročilu vlade na Ministrstvu za pravosodje. Dobili smo ga od Manjšinskega urada s ciljem, naj ga ocenimo. Vse narodnostne organizacije, med njimi tudi slovenska, so ga ocenile negativno, rekoč, da tak načrt še za razpravo ni dober; je namreč tako slab. Skupna odločitev je bila, da ne sme priti niti do vlade niti do parlamenta. Rekli smo tudi, da ne bomo sprejeli tega zakona, ker so ga sestavili brez nas, a vendar o nas. Vidi se, da tisti, ki ga je sestavljala, ne pozna življenja narodnosti. V zakonu manjkajo pomembne stvari, kot je npr. televizijska ali radijska oddaja za narodnosti. Tudi o naših časopisih ni govora. Kjer teče beseda o šolstvu, ni govora o narodnostnih vrtcih. V načrtu ni zagotovljen proračun za narodnostno samoupravo. Sploh ne omenja, kdo bo

odgovoren za uresničevanje zakona. Iz tega se lahko razume le skupna odgovornost oziroma skupna neodgovornost. Zakon ne vsebuje določil o vprašanju zastopstva narodnosti v parlamentu, pravzaprav govori samo o ombudsmanu. Na to pa odgovarjamo narodnosti tako, da bomo to vlogo sprejeli samo do volitev. To določilo zakona je torej potrebno dobro sestaviti. Ko bo namreč zakon enkrat sprejet, ga ne bo nihče več spremenil. Zaradi vseh teh napak smo spet sedli skupaj in sklenili, da bomo tudi mi sestavili predlog zakona in zahtevali, da pride do vlade in parlamenta. Dva pravnika – pripadnika manjšin smo zaprosili, da bi nam pri tem pomagala. Strokovnjaka sta sestavila nov osnutek zakona, ki ga sedaj analiziramo ob okrogli mizi. Ko bomo to končali, ga bomo predložili vladi.

Irena Pavlič

LIPOVA VEJČICA -SLOVENC V PORABJU

Članek z naslovom Lipova vejčica – Slovenci v Porabju je izšel v časopisu Ameriška domovina 11. 4. 1991. S tem, da ga originalno objavljamo tudi v našem časopisu, bi se radi zahvalili vsem tistim, ki so darovali za gradnjo Gornjeseniškega župnišča.

CLEVELAND, O. – Tako je napisal Š. g. Lojze Kozar ml. Ta vejčica je zelo lepo ozelenela. Za božič so imeli slovensko polnočnico na Gornjem Seniku. Tako so mogli domači slovenski verniki iz Martinja, Boreče in Trdkove priti tja k maši. Tudi za veliko noč je bilo lepo slovensko bogoslužje. Rev. Kozar zelo požrtvovalno sodeluje s porabskimi rojaki. Upamo, da bo novi slovenski vladi uspelo, da bo mejni prehod Martinje–Gornji Senik za stalno odprt, sicer morda se je to že uresničilo. Točnih podatkov nimamo.

Kolikokrat sem kot majhna deklica slišala babico pripovedovati o rojakih na Madžarskem, toda meja je bila zaprta in nisem nikoli bila tam, čeravno je le kakšno uro in pol hoda od mojega doma. Nisem mogla tako globoko razumeti želja rojakov na madžarski strani meje po materinem jeziku. Danes jih pa prav dobro razumem, ker tudi mene, ki živim v tujini, slovenska beseda dvigne in najgloblje seže v srce v cerkvi pri slovenski maši, še posebno ob lepem petju.

Na Gornjem Seniku imajo lepo cerkev. Župnišča pa nimajo in zato ga sedaj zidajo. Obrnili so se za denarno pomoč na nas rojake po svetu, posebno na Prekmurce.

Prav lepa hvala vsem, ki ste že darovali v ta namen. Do tega poročila smo zbrali \$ 1.465. Nekaj tega smo že odposlali, ostalo pa pošljemo v kratkem. Nabirko nadaljujemo, zato bomo veseli vsakega še tako skromnega daru. Prispevke v ta namen lahko pošljete na naslov ene spodaj navedenih:

Francka Androjna
2103 Apple Dr.,
Euclid, OH 44143

ali

Marija Petek
416 Harrick Road,
Riverside, IL 60546

Darovali so doslej: Frank in Marija Klement \$ 75; John in Malči Dejak \$ 50; Edi in Milena Gobec \$ 50; g. in ga. Frank Kustec (drugič) \$ 50; Frank Kurnik \$ 30; Rosi Duh \$ 30; Frank in Darinka Balažič \$ 20; Jim in Julka Drobnič \$ 20; Joseph in Hermina Balažič \$ 25; g. in ga. Medved \$ 20; Lojze in Olga Drenik \$ 20; Janez in Marica Goričan \$ 15; Milan in Milena Godler \$ 10; Kristina Vugrinec \$ 5.

Ge. Mariji Petek v Illinoisu so darovali sledeči rojaki: Martin Hozjan \$ 100; D.M. Bernik \$ 50; Marija Petek \$ 40; Jože Vučko \$ 25; Andrej in Elizabet Ludvig \$ 20; Vladimir in Nancy Grah \$ 20; Toni in Katy Glavac \$ 20; Marija Rebrica \$ 20; Marija Glavač \$ 20; John Hanc \$ 20; Ivan in Marija Kelenc \$ 20; Darinka in Toni Ros \$ 20; Cilka Copot \$ 20; Antonija Bučik \$ 10; Olga in Štefan Copot \$ 10; Marija in Jože Copot \$ 10; Tereza in Tone Glavač \$ 10; Tereza in Kazi Krampač \$ 10; Darinka in Tone Tkalec \$ 10; Joži in Lojze Horvat \$ 10; g. in ga. Gretč \$ 10; A.D. \$ 10; Regina Tkalec \$ 5; Marija Varasaneč \$ 5; Angela in Janez Volf \$ 5; Ana in Slavko Volf \$ 5.

Francka Androjna

KALVARIJA

Da je dr. Lajos Kuntár pred lejtami v novinaj Vas Népe piso o 40. oblejtnici, ka so markanarski eroplani brez zroka zaničili pau Črejpnejka, je tisto pisanje v roké dobila Julija Tóth (Mátyás Sándorné) v Egervári tő. "Na ves glas sa začnila djaukati, da sa štejala tau v novinaj, ka sa pa pred sebov vidla, kak je glava mojoga očó daleč fkraj od njagvoga tejala lažala, štero smo samo po sejraj vlasaj spoznali. . ."

Tau zgodbo mi je parpovejdo dr. Lajos Kuntár zdaj, ka sa nej davnik eno dukšo reportažo delo z njin za Radio v Budapešti o njagvaj knjigaj, štere je napiso o svojoj rojstnoj vesi (Hármas-könyv Csörötnekről). V njij je tő piso o trpljenji daržine Tóth (Böröc).

Na Fsi Svecovo 1944 je lejpi sunčavni den biu. Par svetašnjon obódi so Böröcova mati eške tak pravlj, ka so tak srečni, ka je gnauk don cejla njina familija tak lapau fküper. (Oča so po tretjon rukivanji nej davnik dojzristali, zeti Šandori Barbariči pa je na srečo nej tarbólo k sodakon titi, ka je f Črejpnejk prišo s Prekmurja (Slaskoga), ki so ga tisti cajt pa nazaj cuj vogrskoma rosagi zakapčili, pa je doma bila mlajša či Juliana tő.)

den so začnili strejlati, več iž je dojzgorelo. Lüstvo sa je f futodjarke skriolo. Rusi so Nence iskali. Da so Böröcove pa druge najšli, so začnili kričati, ka: partizani, partizani! pa so pükše na nji držali. Na srečo je Sandor Barbarič znau slovenski pa jin je rastomačo, ka so uni nej partizange, liki so s Črejpnejka.

Sledik so po Rabi eške dugo plavali mrtvecke pa zginjena živina. Prve gni majuša je bilau, ka je z Varaša prišo en mladi rusoški sodak pa je kričo: "vojna kaput"! Te je Vogrinan pa Šandor Barbarič dojobrno, ka je bojna minaula. Velka radost, depa nej dugo. Juliuša je tifus vóvdaro. Böröcina mati so bili 44 lejt stari, ka so mogli mrejtji.

EŠKE POLICAJ DJAUKO

MRTVECKE PAR POŠTIJI

Lidgé so že po obódi šli na cintor, ka je vnoči nej slabaudno bilau vóojti. Mati so svoje dve čeri pa zeta tő táposlali, eni prej posaudo tázaperejo pa te z očon za njimi pridejo. Ranč so pau lek graubišča prišli, da so sa doj nad Črejpnejk spistili tri velki fligarge za bombardiranje. Gnauk sa je samo začnilo strašno dúnkanje pa paukanje, kak če bi tristau groni mlatilo. Pau ulice, gé so Böröcovi doma bili, je tak vógladalo, kak Sodoma pa Gomora, da ji je Baug zaničo zavolo razvúzdanosti njinoga lüstva. Par poštijji so lažali mrtveci, z drevdja so krvave nogé pa roké dojvisale. . .

Böröcinoga očó je detonacija razstrgala na falate. Mati so tő bili spazerani na glavej, en mejsec so nej k sebi prišli. Familija je fse zgibila, ka je mejla. Spartoletje, ranč na Velki petek so rusoški tanki darnjarili prauti vesi. Drugi

L. 1947 sa je S. Barbariči posrečilo v zarando zeti karčmau. Te je že dve mali dekličini emo. Gnauk so samo prišli z Monoštra pa so ma fkrajzeli dopúščenje, ka je prej titoišta, pa ilegalne djilejše organizera prauti lüstvi. (Tau je bialu nejmo-gauče že zatogavolo, ka sa je blúzi držalo 30 policajov!)

Kak dosta druge blúzi grajnec, nji so tő odpelali v internacijsko taborišče na Hortobágy. Ena dekličina je bila dve leti stara, druga 10 mejsecov. Žlata sa je eške v ministeriumi tő molila, aj don mlajše pistijo domau, ka so batežni bili, vej do je uni gorrani. Da je očin brat prišo po deco na Hortobágy, njina mati ji je parnesla na panauf tak, ka go je sparvajo en sivi s pükšo. Tan je ta menši eške gnauk oslednjin cecat dala in s skuznatimi očami prej dala strici male siraute. Fsakši je djauko, što je biu tan. Eške policaj sa je tő fkraj obrno, ka so njama tő skuztekle. . .

BARBARIČ SPIJON

Nakraci so zakonski par tő laučili. Ženo Margito so odpelali v drugo taborišče v Kistarcsó, moža pa v vauzo v Márianosztró, ka je prej f Csörötneki špijon biu za Jugoslavijo. Ženo so l. 1953 domau pistili. Moža pa so osaudili na seden lejt. Po pet lejtaj je l. 1956 daubo amnestijo. Da je v djasení buknila revolucija, so začnili gučati, ka tiste, šteri so dobili amnestijo, pa nutri zaprejo. Sestra Juliana je marciuša 1957 iz Jugoslavije dobila pismo od svoje sestre in moža.

Zdaj že več, kak 30 lejt živejo na Švedskon. Da so prvo paut bili doma l. '67 z enin lejpin autonon, je nakak v Črejpnejki eške pravo, ka té Barbarič je prej takši, kak vrba: sken bole ga rejžejo, sten bole rasté. . .

VRBA ZNAUVA VÓZRASLA

Daržina Barbarič v Mal-möni je dobila knjige, gé je njina zgodovina dojpsisana. Mati (69 lejt) etak pišejo f pismi L. Kuntári: ". . . žalostna je ta naša tragedija. . . leko ka sa zdaj dúšna vejst tisti lüdi parbidi, šteri so nas krivično dali taodpelati. Z Boga močjavu smo fse vóparstali pa so gnes vendrak uni v lagovejši situaciji, kak mi. Po dostaj tažavaj, pa istina, ka f tihinskón rosagi, de smo pa don najšli svoj meren dom. . . Dojokleščena vrba je, vela Baugi, znauva vózrasla. . . Depa don fsiger moren djaukati, da zaglednen té knjige, ka kak smo leko fse tau vóparstali?! Mi zdaj tő njuma nika lagvo neškemo. Aj jin saudi san Baug. . .

Francek Mukič

KRONIKA DOMANJŠEVCEV

Domanjševci-Domonkosfa je vas z narodnostno mešanim prebivalstvom ob slovensko-madžarski meji v Prekmurju. Pred 1920. letom je spadala k monoštrskemu okraju. Razprostira se na južnem robu Stražne pokrajine (Órseg), ob potoku Mala Krka.

Novinarka madžarskih oddaj soboškega radia in časopisa Népuság Rózsa Kercsmár je napisala kroniko vasi (Domonkosfa kronikaja, Lendva, 1990, 123 p.) S tem je število knjig o madžarskih vaseh v Prekmurju naraslo na osem. O Čentibi, Dobrovniku, Genterovcih, Hodošu, Dolgi vasi in Kotu so pisali: Ella Pivar, Mária Pozsonc in Sándor Varga.

Rózsa Kercsmár je s svojim možem pučevala v vasi Domanjševci 18 let. Zgodovini šolstva namenja tudi največ strani (54–79.) Dvojezično šolstvo je bilo sicer koristno za posameznike, saj so se otroci z znanjem slovensčine lahko šolali na srednjih in višjih šolah. Vendar ni bilo neposredno koristno za narodnost, saj se niso vrnili v rojstni kraj.

Na začetku knjige nas Rózsa Kercsmár seznanja z geografijo in zgodovino vasi. Spoznamo tudi versko življenje vaščanov, ki so različne – katoliške in evangeličanske – vere. Katoliška cerkev je bila v 13. stoletju zgrajena v romanskem stilu. Evangeličanska je mlajša, iz leta 1902.

Naselje šteje 440 prebivalcev, polovica je madžarske, polovica slovenske narodnosti. Polovica prebivalcev živi od kmetijstva, drugi so zaposleni v obratih v okoliških vaseh in v Murski Soboti. Nekaj ljudi se ukvarja s čebelarstvom. Nekoč je bilo v vasi več obrtnikov (čevljarji, kovači, mizarji, tkalci). Tudi iz te vasi so hodili ljudje na sezonsko delo v županijo Somogy, po letu 1930 pa v Vojvodino. Od 1910. so se izseljevali v Ameriko, od 1960. pa si iščejo zaslužek v tujini, predvsem v Avstriji in Nemčiji. Iz Domanjševca se je 12 deklet poročilo z Nemci. Rózsa Kercsmár meni, da tudi

to priča o tem, da so Madžarke zelo popularne, ker znajo dobro kuhati in so dobre gospodinje. Delo v tujini je koristno za vas. Nastajajo nove, sodobno opremljene hiše. Razvoj kmetijstva pospešujejo stroji. Kronika vas Domanjševci je zgodovina preprostih ljudi. O njihovem življenju pričajo arhivski podatki, ki jih je Rózsa Kercsmár zbrala v sombelskem arhivu. Prvi podatek je iz leta 1538. O življenju ljudi v 20. stoletju pa so ji pripovedovali vaščani, in to o hišah, noši, vzdevkih, življenjskih šegah (krst, poroka – borovo gostovanje – smrt), o letnih šegah (licija, tepežkanje, novo leto, velika noč), o skupnem delu (ličanje korusa, češanja perja, luščenje bučnih semen). Vinski trti, vinu in gostilnam je namenjeno pet strani v knjigi. Danes je v vasi ena gostilna, in ta je prizorišče družinskih in družabnih prireditiv. Tu slavijo vaščani krst, poroko, tu priredijo tudi pogrebščino. Tudi iz drugih krajev Slovenije in Madžarske prihajajo sem gostje.

Knjiga je nastala z veliko truda, toda z ljubeznijo. Ilustrirana je s slikami in dokumenti. Uredil jo je Sándor Szűnyogh.

Kronika je prijetno branje za vsakogar in ponuja koristne podatke za znanstvene raziskovalce tako na Madžarskem kot v Sloveniji.

Marija Kozar

LOJZE KOZAR: Korenine mojega življenja

Odlomki

Vse barve, njihovo življenje in njihov vpliv na moje razpoloženje, na to, kako občutim ves ta tvorni svet, ki je nosilec tega nečesa, čemur pravimo barva, sem doživel v svoji otroški dobi. Ko sem pred leti obiskal Kregarjevo razstavo njegovih čudovitih nadrealističnih slik in sem stopil med tiste ognjene in globoko vesoljsko modre barve, se mi je zdelo, da je to moj nekdanji otroški svet, ki je iz meglene podzavesti sedaj naenkrat v stvarnosti zažarel pred menoj. Ležim v travi za ogradcem in prisluškujem napol prazni vasi, saj so pri nas zdaj skoraj same ženske, moški, so na fronti. Tako in samo tako pravimo vsakemu vojaku, čeprav prave fronte niti videl ni, ampak je daleč od nje lupil krompir ali pomival posodo svojim oficirjem. Ženske pa veliko govorijo, posebno radi se z vsakim pogovarjajo moja babica. Ko začnejo, jih je težko ustaviti. Besede jim vrejo iz ust kakor studenček v bukovju, kjer sem včeraj postavil mlinček, se prelivajo, pretakajo, kotrljajo, pljuskujejo, rožljajo kakor kamenje v potoku ob nevihti, se zaganjajo, dosežejo nekje višek in se spet umirjajo. Zdaj so spodbudne, potem preteče, ukazuje, pa zopet polne dobrote, podjetnosti in upanja. Kadar se babica nimajo s kom pogovarjati, se pogovarjajo sami s seboj, zelo radi pa se pogovarjajo tudi z menoj in takrat sem najsrečnejši. Čudim se, odkod babica jemljejo toliko besed in le kako napravijo, da jih znajo tako lepo vezati med seboj. Na smisel njihovih besed navadno sploh ne pazim, dovolj mi je zven in barva njihovega glasu, nihanje nji-

hovega pripovedovanja, ki je zdaj napeto, zdaj sproščeno, včasih umirjeno, pa zopet polno napetega dogajanja. Ob tem mi je včasih hudo, ker si ne morem pričarati zvena maminega glasu in prelivajočega se božanja njenega govornega. V tej smeri je vesoljska praznina. — — —

Ležim v travi za ogradcem in vsa lepota stvarstva se zliva vame. — — —

V tem pa je že slutnja večnostne onstranosti, slutnja duha, ki zvokom daje pravo bit, da niso samo nihanje z neko frekvenco, ampak melodija, ki zgrabi za srce in si ga osvoji; ki barve oživi, da niso samo pisani madeži drug poleg drugega, ampak nosilci pravilne lepote; ki besedo osmisli, da ni samo prazen zvok, ampak nekaj najglobljega, kar je lastno človekovemu bistvu.

Ali nismo vsi kot otroci doživljali približno enako, vsi ležali v travi za ogradcem? Smo. Prepričan sem, da smo. Zato smo tudi vsi glasbeniki, slikarji in pisatelji, čeprav ne slikamo s čopičem ali peresom, ne skladamo melodij in morda niti ne poznamo not, ne pišemo povesti, toda vse to kljub vsemu nosimo v sebi, in sicer tem bolj živo, čim večkrat in čim bolj živo doživljamo svoj otroški svet, kajti tam so naše korenine. — — —

Iz teh bistvenih korenin se razvija moje življenje, zdaj v znanosti, pa zopet v zastoju, s poletno rastjo in z zimskim počitkom, v svetlem jutru in temnem večeru, z vzponi in padci, z uspehi in neuspehi, kakor menda pač sleherni človeško življenje od pračloveka do danes.

NAŠ OGRADEK, NAŠE NJIVE

Od šprickanje

Sakšo leto nan, steri ogradek i njiva delemo, doste brige davajo stvari (rovarok) in gobovi betegi, ka nan pauv (pridelek) na nikoj dejvajo.

V indeškon cajti, da je lüstvo nej telko odlo ta pa nazaj, pauv so tū nej vozili prek po svejti, takša briga je menša bila. Svejt se je obrno, moremo se paščiti za njin.

Dje san prauti dosta šprickanja, pomalek je tau tū na kvar i dosta košta. Moremo najti eno srednjo paut.

Odprvin nan trbej edno dobro bzekanco (škrpilnico): največ je motorska bzekanca vredna. Gvūšno, ka je draga, kaulak 28.000 forintov košta. Da pa tak bistro, tak dobro dela, ka sa tau vōplača. Če 5–6 dobri sausedof fkūp stana, cena se tū zavolē raztala, bzekanca pa njin duga lejta slūži.

Največ je tau vredno, ka fejs luft ženē, listje obrače, obadva kraja pošpricka. (Dobro je če znamo, ka stvari jajce pod listje kladejo, če samo vrkaj šprickamo, smejale do se z nas.) Bzekanca malo benzina, malo olija nūca, malo opravlenja prosi. Če ne najdamo gazde s sterimi leko fkūp stanamo, takšo plečno bzekanco kŭpimo, ka se prauto pumpa, kak delamo. Za menši ogradak ali njivo ta tū dojda, pa je relativno nej draga.

Tretjefelē so tiste bzekance, stere naprej moramo napumpati. Takše že nej vredno kŭpiti. Par dela je ne moremo regulirati, kak se voda vōnūca fsigdar menše mauči majo.

Moremo znati, ka so materiali za šprickanje večkrat krepki čemēri (strupi). V naših vasnicaj se je tū več nesreč zgodilo, ka so nej zavolē skrb meli.

NA KA MOREMO PAZITI?

1. Materiale pa posaudo za šprickanje moremo s klūčon zapreto držati, aj deca ne more dosegniti!

2. Genau moremo porcije vōzmeriti, več je na kvar, menje pa ne vala.

3. Sakši material naprej ma spisano, kelko dni po šprickanja nej slobaudno na njivi delati i kelko dni nej slobaudno djesti s sada, ka smo pošprickali. Tau sigurno moremo zdržati.

4. Nej slobaudno šprickati, da veter piše. Najbaugše je zrankoma po rosij, ali prauto večera delati. Če v vraučon cajti šprickamo, sad na nikoj dejamo!

5. Skrb moremo meti, aj šprickanje ne spadna na nas. Aukola (védōszemūveg), gumirokajce i takši gvant moremo nositi, ka na drūgo ne nūcamo. Če šprickanje na nas spadna, fčasik moremo dola zaprati. Po šprickanja gvant moremo maniti i dobro se moremo zmujvati ali skaupati.

6. Če — Baug ne daj — pošprickanja je nan kaj nej v reda, fčasik se moremo na vrača (doktora) obrniti. Če ma povejmo s kakšin materijalon smo delali, da nan pomago.

7. Pazite! 8 vōr pred i 8 vōr pošprickanja **NIKŠO ALKOHOLNO PITI NE SMEJMO K SEBI ZETI!** Več lūdi je moglo mrejt i, ka so tau nej zdržali!

AKTUALNO JE:

Če lejpa, nej črvive črešnje ali višnje štjemo meti, zdaj se moremo braniti. Od prvin trbei šprickati, da so črešnje tak velke, kak zrnje čičora. Za 10–15 dni šprickanje moremo ponoviti.

ŠKROPIVA:

- FLIROL E (2 cm³/liter) ali
- Bi-58 EC (1 cm³/liter) ali
- SEVIN 85 WP (2 g/liter) ali
- UNITRON 40 EC (2 cm³/liter) ali
- UNIFOSZ 50 EC (1 cm³/liter).

Anton TALABER

FABRIKA V SAKALAUFCIA!

Lani so Sakalaufčara gor poiskali voditeli ARGON KFT-na iz Seksarda za tau volo, da bi radi dojkŭpili športno igrišče. Tau je eden lejpi falaček zemle. Sakalaufčari so si dosta premišlaval i paulag toga. Dobro bi bilau športno igrišče njati, nej odati. Baukša bi pa bilau, če bi tū rejsan zozidali edno fabriko. Gnesden, šteri odijo v Varaš delat, dobro vejo, ka fsepose di slabo plačūjejo, f fabrikaj nega delo, delafce f penzijo pošilajo ali pa fcejla domau. Že dosta lūdi nejma delo. Zavolo toga so se odlaučili, ka igrišče (sportpálya) odajo, ka so kŭpci obečali, da tū zozidajo edno fabriko. Za športno igrišče majo indrik mesto.

Delafci f fabriki so skurok fsi Slovenci.

Če gnes deš f Sakalaufca, vidiš, ka fabrika že stoji, če pa deš dale, bole skrajek k zidini, te vidiš, ka tū že delajo lūdje. Zidina je velka, videti je, ka eštje gnesden dale zidajo pa go rēdijo zatok, ka je eštja nej cejlak kreda.

V fabriki lejs gor žagajo, pa delajo lesene izdelke na polonja kreda.

Eden voditel ARGON KFT-na je napona tū, z njim sen se pogučavala. Ferenca Nemeta tū sakši pozna, sakši zna, da je on največ naredo zatau, naj se ta fabrika zozida. Da ga pitan, kak kaj de delo v fabriki, pa ka leko čakamo poten, mi etak pravi:

“Fabrika je samo zvekšoga gotova. Dosta dela eštje geste. Tak računajo, ka več kak 50

milijonof not zozidajo f tau fabriko. Tau je pa znano, da pri nas privatizacija eštje pomalek ide. Pejnaz a so že gor zeli, pa eštje gor zemajo na pausado zatau, aj leko dokončajo fabriko. Tej mašini, s šterimi zdaj delajo nedo tan skauz. Te mašina fse vo menijo na nauva. Zdaj eštje samo 48 lūdi dela tu. Tej delafci so fsi navekša Slovenci, z Gorenjoga Senika, Dolenjoga Senika, Sakalauvec iz Slovenske vesi. Lūdje relativno dobro služijo. Izdelke (termek) vozijo v Italijo, v Austrijo. Velki kamioni pridejo pa pelajo tavo te lejs. Vupamo, da nede daleč, da fabrika cejlak gotova bauda, pa mo leko dosta več lūdi gorzeli, njin delo dali.”

Vŭpajmo, da tak bauda. Če si premišlavamo, rejsan je tak, kak so tistoga reda Sakalaufča-

ri skončali. Gnesden je strašno fejs potrebno tau, aj bi lūdje doma f svojih vasnicaj dobili delo. Sploh pa te, da vidimo, ka fsakden menje dela geste Varaši. Takša fabrika pa kak je ta, eštje drugi asek to prnase. Lejs, ka ga tu žagajo, pri nas kupujejo. Največ lūdi pri nas ma gauško, pa če se kakšan lejs oda, tau je to dobro, te asek našin luden ostane.

Moremo ešte tau povedati, ka je ta fabrika nej kakšna kemična fabrika. Nej je na kvar na človeško zdravje, ali na pokrajino. Dobro bi bilau, če bi indrik v naših vasnicaj tō leko dali delo našin lūdan.

Irena Barber

ZA VEČJO USPEŠNOST OHRANJEVANJA MATERINŠČINE

Porabje je po številu eno najmanjših narodnostnih območij na Madžarskem. Vemo, da skrb za narodnostne manjšine ne sme biti odvisna od njihove številčnosti, toda v resnici je kljub temu načelu velikokrat odvisna npr. izdaja knjig, časopisa itn.

Da bi ovire premagala, se mora narodnostna manjšina tudi sama potruditi. Kako? Najprej s tem, da se pokaže, da ne ostane pod površjem, da hoče ohraniti svoj jezik in kulturo. Če poskrbi za to, ima pravico zahtevati svoje narodnostne pravice. Najpomembnejše zagotovilo za ohranitev narodnosti je negovanje materinščine. Pri tem imamo skupno odgovornost: družina-starši, otroški vrtec in šola. Pomembno je, da bi se vsi čim bolj potrudili izpolniti svoje naloge, obveznosti. Zakaj? Najprej zato, da ne bi izginili z zemljevida. Če se je ta manjšina obdržala skozi dolga in težka stoletja, zakaj bi utonila zdaj, ko se vsak dan širijo možnosti za ohranitev jezika, kulture. Drugič: živimo na meji. Splošno velja: toliko si vreden, kolikor jezikov znaš.

Kako skrbi naša šola za negovanje materinščine? Začne se že v otroških vrtcih, toda moramo se potruditi, da bomo v tej ustanovi še uspešnejši. Delo se nadaljuje na šoli. V zadnjih letih so se izboljšale kadrovske in materialne razmere za pouk materinščine. Toda to še ni vse. Poskrbeti moramo, da bi imeli učenci čim več možnosti uporabljati jezik, ne samo pri pouku. Zato imamo razne krožke,

kjer lahko širijo svoje znanje. To so: lutkovni krožek, folklor, petje. Poskrbimo tudi za razne akcije, tako za bralno značko, za tekmovanje v deklariranju itn.

Veliko pomoči dobivamo od matične dežele, Slovenije. Naše šole imajo stike s šolami onkraj meje. Tu dobijo pomoč za svoje

Folklorana skupina si osveži znanje vsako drugo leto v Predvoru. Lutkovna skupina že 3. leto z velikim uspehom sodeluje na lutkovnem festivalu v Sloveniji.

Zveza tabornikov občine Murske Sobote že sedemnajst let goji pristne stike s Slovenci v Porabju na Madžarskem, tako

"Narobe svet" na seniški šoli. Tovarišica naj bi odgovarjala na vprašanja, toda ona se rajši šminka. Vse to smo videli na začetku maja, ko so za en dan na šoli "zavladali" učenci.

delo tudi učitelji, otroci pa možnost za srečanje. Stikov pa ne gojimo le s šolami, ampak tudi z različnimi organizacijami. Predvsem je pomembno, da imajo šole lektorja, ki jim tudi metodično pomaga, skrbi za strokovno izpopolnjevanje doma in v Sloveniji, išče možnosti, kako bi porabski otroci čim bolj spoznali Slovenijo.

ZKO že več let organizira bralni tabor, v katerem si približno 30 učencev širi znanje materinščine.

tudi z našo šolo.

Vse to zahteva velik izdelek, za kar šola sama ne more poskrbeti. Pri tem so do zdaj pomagale tudi občine, manj pa DZJS, letos pa imamo svojo zvezo v Porabju s posebnim proračunom in dobivamo od nje tudi večjo finančno podporo.

Lepo pa prosimo starše, da bi tudi oni bolj cenili znanje materinščine svojih otrok in bi jih spodbujali.

Erika Glanz, ravnateljica
OŠ Gornji Senik

Bili smo na izletu

3. maja smo šli na izlet. Ob šestih zjutraj smo krenili z Gornjega Senika. Vreme nam ni bilo naklonjeno, saj je deževalo, a nas to ni posebno motilo, bili smo kar dobro razpoloženi.

Najprej smo se ustavili v Sopronu in si ogledali stolp, visok približno 100 metrov. Zanimivo je bilo opazovati gasilski orkester, ki je veselo igral po ulicah. Po kosilu smo se napotili v Fertöd. Ogledali smo si dvorec družine Eszterházy. Turistični vod-

nik nam je povedal, da ima dvorec približno 126 sob, ogledali smo si jih kar 26. Najbolj mi je bil všeč vodomet.

Zaradi slabega vremena nismo šli po nakupih. Ob šestih zvečer smo se vrnili z ekskurzije, vrnili smo se z lepimi spomini. Ko bi bilo vsaj vreme malo lepše!

Marta Bakša 6.r.,
OŠ Gornji Senik

Moj "mujček"
Moj "mujček"
je črn in bel,
ko pride iz šole,
zelo je vesel.
Se meni priteče,
da ga pobožam,
okrog mene teka,
ko mu dam mleka.

Edna Ropoš 1. T.

VEŠ - VEM

Ure nam merijo čas. Toda od kdaj poznajo ljudje ure? To, da imamo razne vrste ur, že veste. Danes si oglejmo razvoj budilk in zapestnih ur.

1. BUDILKE:

V ZDA je imel Levi HUTCKINS leta 1787, ko je bil star 26 let, veliko težavo. Kot mnogi drugi se je tudi on zelo težko zjutraj zbudil. To ga je tako jezilo, da se je odločil in izdelal leseno omarico, vanjo vdela urni mehanizem druge večje ure in tako predelal vzmet,

nih so poznali tudi razne druge ure. Toda prvo zapestno uro so razstavili na razstavi leta 1790 v švicarskem mestu Ženevi. Izdelala sta jo urarja Jacques Drot in Lesehet in to kot nekakšen dodatek k dragoceni zapestnici. Potem so še kakih 100 let zapestne ure izdelovali izključno le kot dodatek k zapestnicam. Tako je eno najlepših zlatih

da je ta aktivirala zvonec, ki je zaspanca pravočasno zbudil. Hutckins je doživel 94 let, a svojega izuma ni nikoli patentiral, kar je bilo zanj prav gotovo škoda.

2. ZAPESTNA URA:

Ljudi je že od nekdaj zanimalo, koliko je ura. Ob pešče-

zapestnih ur izdelal za cesarico Josephine, in sicer kot privesek k biserni in smaragdni ogrlici, pariški draguljar Nitot.

Zanimivo je, da je šele nemški generalštab spoznal vrednost ročnih ur in je leta 1880 naročil večje pošiljke takšnih ur za svoje častnike. Šele v začetku 20. stoletja so se tudi v moški modi uveljavile ročne zapestne ure.

Hodimo k slovenskemu pevskemu zboru

Na drugi osnovni šoli v Monoštru imamo vsak teden pevske vaje v glasbeni učilnici. Učiteljica Gabika vodi slovenski

Tam smo na šoli dobili učilnico, se preoblekli in še malo vadili. Prireditve se je začela ob 17. uri. Nastopali smo četrti. Zapeli

Na posnetku: otroški pevski zbor 2. osnovne šole v Monoštru med nastopom v Lendavi.

Foto: S. Szunyogh

pevski zbor. V zboru nas je 17 učencev. 25. aprila smo bili v Lendavi. Sodelovali smo na pevski reviji. Z naše šole smo šli z avtobusom ob 13.30. Približno uro smo potovali do državne meje. Ko smo prestopili mejo, smo bili že takoj v Lendavi.

smo pesmi: Po polju, Kis kacska, Kmetica. Nastop nam je uspel. Bili smo veseli. Po prireditvi smo bili pogoščeni. Okrog 21.30 smo se vrnili domov.

Kristina Horvat 5.b.r.,
OŠ Monošter

DEZINFORMACIJE

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku. Od takrat so minili 204 dnevi, mejnega prehoda pa še ni. (Je bil to ilegalni prestop?)

NA GORNJEM SENIKU SMO BELTINČANI KAKOR DOMA

S PORABJEM IN NJEGOVIMI LJUDMI SE BELTINČANI SREČUJEMO ŽE VEČ KOT DVE DESETLETJI – NAJVEČ PREK KULTURNIH IN NEKOLIKO MANJ TUDI ŠPORTNIH SKUPIN.

PRIČELO SE JE Z MEDSEBOJNIMI OBISKI po prvem beltinskem folklornem festivalu, na katerem je več kot desetletje nastopala folklorna skupina iz Sakalovec s pevkami in ansambлом Lacija Korpiča, znanega zbiralca slovenskih ljudskih pesmi. Za njimi so se v zadnjih petih letih zvrstili številni gornjeseniški plesalci iz skupine Alojza Hanžeka, ki so ob pomoči priznanega slovenskega folklornega strokovnjaka, profesorja Mirka Ramovša, prišli na naš oder s prelepimi, že domala pozabljenimi izvornimi slovenskimi plesi in pesmimi iz Porabja. In ker so bili to mladi ljudje, polni igrivosti in želje po veselem razpoloženju in domači pesmi, so se naši stiki brž poglobili in ostali trdni vse od prvega dne naših srečanj, ki so postala tradicionalna: vsako leto oni k nam, mi pa k njim – z novimi programi in presenečenji.

ČEPRAV SMO IMELI V BELTINCIIH OB SREČANJH Z GORNJESENIČANI, običajno ob festivalih, le malo časa, da bi se jim povsem posvetili, smo se posebej trudili, da bi bili gostoljubni. Našim prijateljem iz Porabja je to vsekakor bolj uspelo, saj smo bili doslej večino njihovi posebni gostje. Že neoskrunjenost hribovite pokrajine, posebno lepe v teh pomladnih dneh, sočna gorička govorica, želja gostiteljev po prvobitni domači ljudski pesmi, nazadnje pa tudi veselo razpoloženje po nastopih ob povsem natrpani vaški dvorani (mimo grede – v Beltinciih si take ne moremo privoščiti!), ko seveda ni manjkalo tudi porabskih kmečkih dobrot na mizah – vse to je vselej pomenilo nov dogovor za medsebojne stike in srečanja, ki so zdaj, v novih časih, na obeh straneh nekoč z železno mrežo zagrajene meje prerasla v pristne osebne stike.

... In tu, pri meji, pri najbolj nesmiselnem izumu človeškega sožitja, se oboji vselej žalostno zazremo drug mimo dru-

gega...

JE NA SVETU ZAKON, ki na krut način ločuje ljudi z enakimi življenjskimi navadami in potrebami, z enakimi željami po medsebojnih srečanjih in prijateljstvih. Imenuje se **DRŽAVNA MEJA**, bodisi železna, označena z belimi kamni, ali le rdeča črta na zemljevidu. ... Skozi njo vodijo vrata – mejni prehodi – ki omogočajo promet, a premalo jih je, pa tudi na nepravih mestih jih postavljajo. (Za prebivalce slovenskih krajev v Porabju namreč ni drugega kot tisti na Hodošu – Bajansenyu, do katerega se moraš peljati malone 40 kilometrov daleč, da prideš do matične domovine, potlej pa še toliko nazaj v čeplinski ali budinski kot, kjer živijo v glavnem vsi tvoji sorodniki in znanci. ... Pa bi lahko bil prehod odprt tudi v Martinju – G. Seniku, le tri kilometre do slovenskega Goričkega, četudi po slabi cesti, saj le-ta pri medsebojnih srečanjih, oviranih že pol stoletja, zares ni toliko pomembna.)

A oblasti, ene in druge, so kot neposlovni mojstri: obljublajo in obljublajo, stvari pa se vlečejo in dražijo...

... In tudi zadnjič, 20. aprila, ko smo se srečali Beltinčani in Gornjeseničani v objemu cvetočih porabskih bregov, smo se ob slovesu spet grenko spomnili teh obljub. Saj ne da bi se naše prijateljstvo kaj skalilo, ne; tudi še tako dolgi ovinki ne bodo mogli utruditi našega pristnega srečanja ob vsakoletnih priložnostih, vendar – veliko več časa, ki ga porabimo zdaj na poti do naših krajev, bi lahko prebili drug z drugim, pa še počenili bi vse skupaj!

In četudi smo oboji ob zdajšnjem srečanju kratko malo pozabili doma kakšen fotoaparatus, kar se nam doslej menda še ni primerilo, bodo lepe slike našega srečanja ostale – v srcih. In prej opisana grenka nesmiselnost zaradi rdeče črte na papirju med enako mislečimi te slike pač ne bo skalila. Saj smo eni pri drugih vendar kakor doma!

Milan Zrinski

NIKA ZA SMEJ

Školnikojca na izlet (kirándulás) pela svoj klas. Večer f takšoj iži dobijo prenočišče, štera je malo daleč od varaša. Dekličine so že nej male, školnikojca njen zatok tumači, kak se morejo tapelati (obnašati), če bi napriliko nji sto sekirati začno. Dekličina so si dobro zamerkala tau, ka takšoga reda morejo taleteti. Sakša je obečala, ka tak napravi, kak njen je tanačivala Školnikojca, samo edna deklčina nika nej prajla. Školnikojca go pita: "Kak tau, ka ti nika ne povejš?" Dekličina pa etek pravi: "Če de ma stoj sekiro, vejte ka napravin?" "Ka pa?" "Tjiklo si gor potegnan." Školnikojca je strašno čemerna gratala, pa pravi: "Nej te je sran? Ti si pa strašno razvūzdana." Dekličina pa samo tadala guči. "Vejte, ka mo ma prajla, šteri da ma sekiro?" "Ka?" "Poven ma, aj si on pa lače doj pisti."

Školnikojca je zdaj že sploj čemerna, fse ji je sapa stanila pa pravi: "Zaman se vas telko fčila, san se telko mantrala, tau sa mogla zadobiti." Deklica pa na konca etak pravi: "Vejte školnikojca, če bi se tak zgodilo, te bi sa vōpokazalo šteri bi bola leko leto, dja, ali pa on z doj pūštjani lači."

I. Barber

„DOBRODOŠLI U MAĐARSKU“

Ta napis sprejme potnika, ko zapusti mejni prehod v Sloveniji in pride na Madžarko. Madžarski državljani seveda ne bo gledal napisa, zanj je mnogo pomembnejše, da se čim prej reši carinskega pregleda. Nekaj črk prav gotovo nima velikega pomena v življenju človeka, toda tu gre za mnogo več.

Napis namreč izreka dobrodošlico potnikom v hrvaškem jeziku, in to na mejnem prehodu Bajansenyu.

Meni prav gotovo ne morejo očitati, da ne trpim hrvaškega jezika. Toda tu v Bajansenyu bi raje videl, če bi bil napis v slovenščini. Tako bi bilo tudi prav.

Nisem prepričan, da v Gyékényesu, Murakereszturu ali v Letenyu na hrvaško-madžarski meji izrekajo dobrodošlico v slovenskem jeziku.

V toliko propagirano "Evropo" sodi tudi to, da jezikov ne stajpamo, čeravno so slovanski.

Zaradi take vrste napisov je že večkrat protestirala tudi Katedra za slovenski jezik in književnost na Visoki pedagoški šoli Daniel Berzenyi. Do zdaj brez uspeha. V to kategorijo sodijo tudi vprašanja – predvsem novinarjev – ki jih npr. zanima: "Koliko Srbov je na vaši katedri, od kdaj obstaja srbska katedra?" Če prispe s Slovaškega kakšna knjiga ali pismo, ju seveda pošljejo k nam. Lep primer za strokovno nepodkovanost novinarja, ki je pred nedavnim poročal o Števanovcih, kaže napis pod barvno fotografijo šole: "Na učiteljičino vprašanje so učenci vendske narodnosti odgovarjali slovaško."

Prav tako nas je presenetil postopek centralnega prevajalskega in informativnega urada iz Budimpešte. Uradno je bilo treba prevesti diplomu diplomanta z Univerze v Ljubljani. Za pomoč so zaprosili našo katedro. Vse, kar je bilo na diplomah, smo natančno prevedli, da je Univerza v Ljubljani in da je slovenska. Na uradnem dokumentu s štampiljko pa je bilo napisano: "S tem vam priznamo na osnovi diplome, ki ste si jo pridobili v Ljubljani, naslov diplomirani profesor slovaščine."

Toda vrnimo se v Bajansenyu in razčistimo zadevo. Narodov in jezikov ne smemo pomešati. Kaj bi lahko storil? Lahko bi prebarval celo tablo z napisom. Toda na žalost nimam tako visoke lestve! Do nadaljnega: Dobrodošli na Madžarskem!

Dr. Karel Gadanyi

Posnetek je nastal na Dolnjem Seniku 1. maja, na dan odprte meje. Deklice so s plesom navdušile gledalce.

Foto: I. Barber

... DO MADŽARSKE

Prireditve

21. maja so imeli v gledališki dvorani v Monoštru za vse učence porabskih osnovnih šol prireditve ob koncu tekmovanja za bralno značko. V programu je sodelovala osnovna šola iz Turnišča.

+++

Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Visoki pedagoški šoli v Sombotelu prireja 24. in 25. maja 4. MEDNARODNE SLAVISTIČNE DNEVE.

+++

24. maja bo gostoval na G. Seniku pevski zbor iz Gaberja. Pevci iz Italije vračajo lanskoletni obisk. Koncert se bo začel ob 8. uri v kulturnem domu na Gornjem Seniku.

+++

26. maja bo v Martinju prireditve z naslovom Srečanje sosedov. Kulturni program se bo začel ob 12. uri na igrišču. Sodelujejo kulturne skupine z G. Senika in iz Martinja. Ob 14. uri bo nogometna tekma med ekipama Srebrnega brega in G. Senika. Potem bodo športne in zabavne igre, ob 17. uri pa ples – igral bo ansambel Lacija Korpiča.

===

Slovenski klub v Števanovcih, ki so ga ustanovili pred kratkim prireja 2. junija celodnevni program. Ob 11. uri bo predstavitev zbirke Slovenske pravljice iz Porabja. Predstavitev je povezana s kulturnim programom. Popoldne je namenjeno športu, zvečer, pa si boste z videokaseto lahko ogledali Porabsko gostovanje.

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna
urednica Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter, Széll
Kálmán tér 11, p. p. 77

Cena:
posamezna številka
10 forintov oz. din,
celoletna naročnina
240 forintov oz. din

Tisk: SOLIDARNOST,
Arhitektka Novaka 4
69000 Murska Sobota,
Slovenija

Nenaročenih rokopisov in
fotografij ne vračamo.